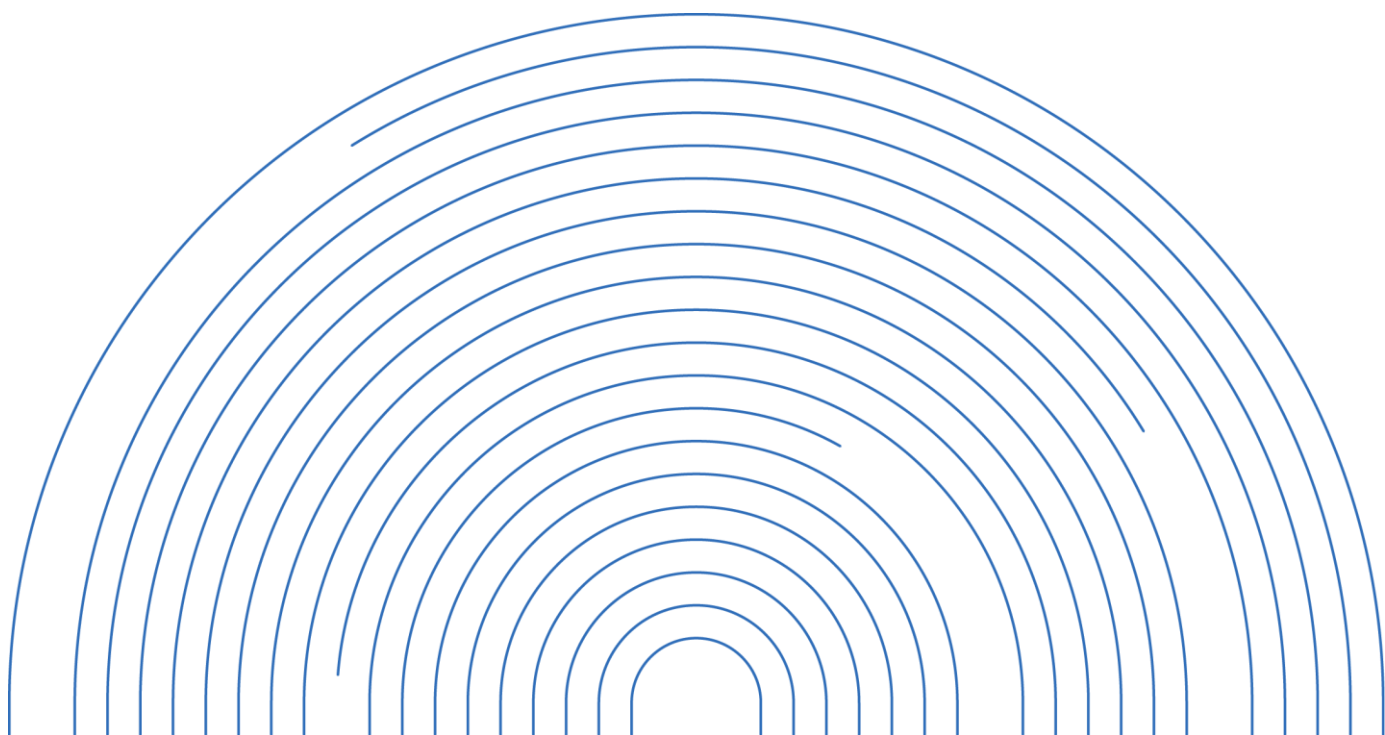

Institut pro kriminologii
a sociální prevenci

Trestná činnost cizích státních příslušníků na území České republiky

Miroslav Scheinost

Praha 2025

Ediční řada Kontexty

Autor

PhDr. Miroslav Scheinost

Na text se vztahují pravidla licence CC BY-NC-ND 4.0

ISBN 978-80-7338-218-6 (online/pdf)

© Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2025

www.iksp.cz

Obsah

1. Počty cizinců žijících v ČR.....	5
2. Kriminalita cizinců.....	10
3. Cizinci ve výkonu vazby a trestu.....	16
Závěr.....	20
Prameny	22

1. Počty cizinců žijících v ČR

Ke 31. 12. 2021 žilo v ČR dle údajů Českého statistického úřadu 658 564 cizinců (při započtení azylantů 660 489 osob), tj. cca 6,28 % populace ČR. Ke konci roku 2022 činil počet cizinců legálně žijících v ČR 1 113 698 osob, kdy se jednalo především o nárůst počtu cizinců s dlouhodobým pobytem¹ (počet cizinců s trvalým pobytem meziročně narostl pouze o 11 tis., zatímco počet cizinců s dlouhodobým pobytem o 443 tisíc osob).

Počet cizích státních příslušníků pobývajících dlouhodobě či trvale na území České republiky se tedy v roce 2022 výrazně zvýšil v porovnání s předchozím obdobím, což bylo ovlivněno především příchodem uprchlíků z Ukrajiny. Počet Ukrajinců žijících v ČR se zvýšil ze 196 875 osob v roce 2021 na 636 282 osob v roce 2022.

Ke 1. 12. 2023 se snížil počet cizinců v ČR na 1 063 225 osob. Bylo to způsobeno především poklesem počtu osob, pobývajících v ČR na základě dlouhodobého pobytu (meziročně o cca 67 tisíc; jde hlavně o ukrajinské občany, jejich počet meziročně poklesl o 61 881 osob). Počet osob s trvalým pobytem naopak meziročně vzrostl o 16 tisíc.

Podíl cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem celkově v roce 2023 představoval 9,75 % počtu obyvatel ČR (v roce 2022 to bylo 10,2 %).²

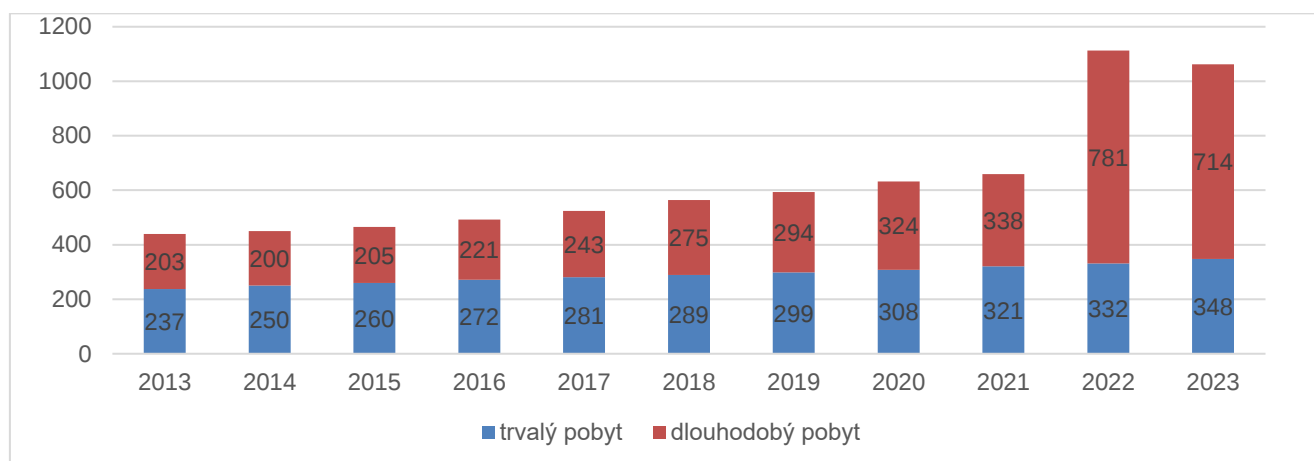
Počet azylantů činil k 31. 12. 2022 2 456 osob. Ke 31. 2. 2023 uvádí ČSÚ 2 515 azylantů.³

¹ Povolení k dlouhodobému pobytu je pobytové oprávnění určené pro občany třetích zemí, kteří chtějí na území České republiky za určitým účelem pobývat déle než jeden rok. <https://ipc.gov.cz/typy-viz-a-pobytu/obcane-tretich-zemi/dlouhodobě-pobyty/povoleni-k-dlouhodobemu-pobytu-na-uzemi-obecne/>

² Viz Český statistický úřad, <https://csu.gov.cz/pocet-cizincu-demograficke-udalosti?pocet=10&start=0&podskupiny=291&razeni=-datumVydani#data-a-casove-rady>

³ <https://csu.gov.cz/pocet-cizincu-demograficke-udalosti?pocet=10&start=0&podskupiny=291&razeni=-datumVydani#data-a-casove-rady>

Graf 1: Počet cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem žijícím v ČR v letech 2013–2023 vždy k 31. 12. (v tisících)

Pramen: Český statistický úřad

Pro doplnění pohledu na počty cizinců zdržujících se na území ČR je třeba vzít v úvahu také počty **krátkodobých pobytů** legálních návštěvníků ČR ze zahraničí. Přesný počet je nesnadné stanovit, ale pokud jsou brány v úvahu jen počty hostů – nerezidentů v ubytovacích zařízeních, je patrné, že po radikálním poklesu v době pandemie covidu-19 (až na polovinu ve srovnání s rokem 2019), se v roce 2023 počty hostů vrátily na předcovidovou úroveň. Konkrétně to znamená, že počet hostů – nerezidentů v ubytovacích zařízeních činil 9,5 milionu za rok s průměrným počtem přenocování 2,4.⁴

Tato čísla nelze považovat za úplná (týkají se pouze hromadných ubytovacích zařízení), nicméně dokládají, že počty návštěvníků – cizinců pobývajících krátkodobě na území ČR jsou jedním z faktorů, které je třeba rovněž vzít v potaz při posuzování četnosti trestné činnosti cizinců zjištěné v ČR v daném období.

Platí, že souhrnný počet cizinců pobývajících v dané chvíli v ČR, vždy značně překračuje počet cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem, vykazovaný ve statistikách ČSÚ. Nelze proto podíl cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem na celku populace ČR (připomeňme, že v roce 2023 to bylo 9,75 %) bez dalšího poměřovat s podílem cizinců na evidované a objasněné kriminalitě – toto porovnání by bylo zkreslující.⁵

⁴ <https://csu.gov.cz/navstevnost-hromadnych-ubytovacich-zarizeni?pocet=10&start=0&podskupiny=022&razeni=-datumVydani>

⁵ Statistika Policie ČR k osobě pachatele – cizince neuvádí, zda se jedná o osobu s dlouhodobým či krátkodobým pobytem, turistu, migranta apod.

Pro úplnost je třeba se zmínit také o **nelegální migraci** z pohledu posledních let. V roce 2022 bylo podle údajů Cizinecké policie ČR zjištěno při nelegální migraci na území ČR celkem 29 235 osob, což bylo nejvíce od vstupu ČR do schengenského prostoru. Jednalo se o mimořádně strmý nárůst a více než dvojnásobné navýšení ve srovnání s rokem 2021, kdy bylo takto zjištěno celkem 11 170 osob. Rok 2023 ale naopak přinesl výrazný pokles, a to na celkem 13 898 osob. Přesto to znamená druhý nejvyšší počet zjištěných nelegálních migrantů za uplynulé pětileté období (podrobněji viz Scheinost, M., Nelegální migrace).⁶

Snížení počtu zjištěných nelegálních migrantů ve srovnání let 2022 a 2023 bylo způsobeno především poklesem počtu migrantů ze Sýrie, který meziročně klesl o více než 16 tisíc osob. Do zjištěného počtu migrantů se nepromítají občané Ukrajiny, kteří v rámci humanitárního vstupu po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině vstoupili na naše území bez příslušných pobytových oprávnění. Počet nelegálně pobývajících občanů Ukrajiny (v roce 2023 celkem 3 480) tak tvoří pouze ty osoby, které byly zjištěny v průběhu roku bez zlegalizování svého pobytu na našem území (nepožádaly o udělení víza strpění či dočasné ochrany), neprodloužily si svůj legální pobyt na našem území či další.⁷

Podle poznatků Cizinecké policie ČR u nelegální migrace zjištěné v ČR obvykle dominuje tranzitní nelegální migrace, tj. migrace, kdy se migranti snaží přes území ČR přejít do jiných, pro ně cílových států.

Mezi cizími státními příslušníky **žijícími dlouhodobě či trvale v ČR** převažují osoby ze států mimo Evropskou unii. Občané ze států EU tvořili v roce 2023 pouze jednu pětinu cizích státních příslušníků s povoleným či registrovaným pobytem u nás (celkem 228 789 osob).

V Tabulce 1 jsou uvedeny údaje o státní příslušnosti občanů EU žijících v ČR v počtu nad dva tisíce ve srovnání let 2021, 2022 a 2023.

⁶ <https://www.iksp.cz/kriminalita-cizincu-a-migrace?draftmode=0>

⁷ Zpráva Ředitelství služby cizinecké policie o nelegální migraci na území České republiky v roce 2023.

Tabulka 1: Cizinci ze států EU žijící v ČR v počtu převyšujícím 4 000 občanů daného státu k 31. 12. 2021, 2022 a 2023

Stát EU	Celkem 2021	Celkem 2022	Celkem 2023
Slovensko	114 630	117 265	119 182
Rumunsko	18 806	19 724	20 469
Polsko	17 936	17 884	17 837
Bulharsko	17 295	17 673	17 907
Německo	14 792	14 032	12 719
Maďarsko	9 740	10 517	11 117
Itálie	5 580	5 994	6 125
Francie	4 128	4 122	4 120

Pramen: Český statistický úřad

Z tabulky je patrné, že počty občanů států EU nejpočetněji zastoupených v ČR jsou relativně stabilní.

Mezi občany států mimo Evropskou unii jsou již dlouhodobě nejpočetnější občané Ukrajiny, Vietnamu a Ruska. Veliký nárůst počtu občanů států mimo EU byl samozřejmě způsoben mimořádnou situací - příchodem uprchlíků z Ukrajiny, v důsledku čehož vzrostl počet Ukrajinců v ČR proti roku 2021 o téměř 440 tisíc s následným poklesem o cca 60 tis. osob v roce 2023. Podrobnější pohled na státní příslušnost cizinců ze států mimo EU žijících v ČR přináší Tabulka 2.

Tabulka 2: Cizinci ze států mimo EU žijící v ČR v počtu převyšujícím 5 000 občanů daného státu k 31. 12. 2021, 2022 a 2023

Stát	Celkem 2021	Celkem 2022	Celkem 2023
Ukrajina	196 637	636 282	574 447
Vietnam	64 808	66 340	67 783
Rusko	45 154	43 498	40 990
Mongolsko	11 006	11 968	12 664
Spojené státy americké	8 700	9 745	10 132
Kazachstán	7 963	9 214	9 798
Indie	6 948	8 469	9 553
Čína	7 825	7 981	8 813
Velká Británie	7 875	7 928	7 905
Moldavsko	6 709	7 169	7 662
Bělorusko	8 004	8 064	7 452
Filipíny	3 230	4 864	7 026
Srbsko	6 064	6 077	5 993
Turecko	4 095	4 935	5 340

Pramen: Český statistický úřad

Nejvíce občanů jiných států, ať už z EU nebo mimo unii, trvale či dlouhodobě žijících v ČR, tedy pochází z Ukrajiny. Dále následují občané Slovenska, Vietnamu, Ruska, Rumunska, Polska, Bulharska, Německa a Mongolska. Za zmínku stojí opakovaný meziroční nárůst počtů občanů Kazachstánu, Indie a Filipín.

V souvislosti s migrací a mezinárodní situací byla ve veřejném prostoru v dřívějších letech věnována zvýšená pozornost možnému přílivu občanů z arabských islámských zemí. Lze konstatovat, že takový příliv se až do konce roku 2023 na počtu cizinců z těchto zemí žijících v ČR neprojevil, a to ani v důsledku zjištěné zvýšené nelegální migrace občanů Sýrie v roce 2022. V počtu nad jeden tisíc žili trvale či dlouhodobě v ČR ke 31. 12. 2023 pouze občané Egypta (1 757), Sýrie (1 638), Tuniska (1 475), Iránu (1 438) a Pákistánu (1 116).

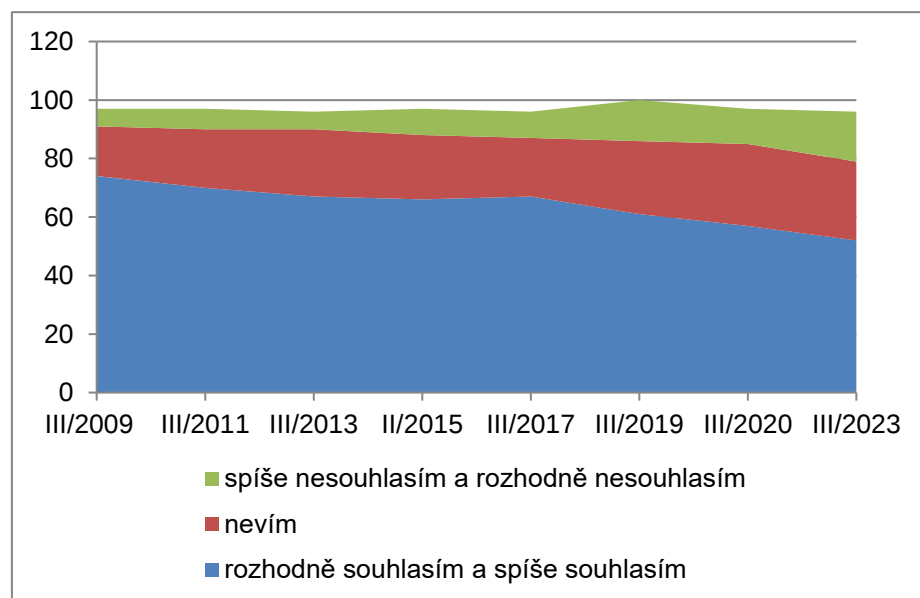
2. Kriminalita cizinců

Kriminalita cizinců je jevem, jehož rozsah má veřejnost tendenci přeceňovat. Podle průzkumů postojů veřejnosti k cizincům prováděných pravidelně v březnu kalendářního roku Centrem pro výzkum veřejného mínění (CVVM) na vzorku cca 1 000–1 100 respondentů souhlasilo v roce 2023 52 % respondentů s názorem, že cizinci jsou příčinou nárůstu kriminality; jen 17 % vyjádřilo s tímto názorem nesouhlas (jedná se o součty odpovědí rozhodně souhlasím a spíše souhlasím, resp. spíše nesouhlasím a rozhodně nesouhlasím; zbylí nezaujali stanovisko). V témže roce vyjádřilo 32 % respondentů názor, že cizinci ohrožují náš způsob života. Přesně polovina (50 %) české veřejnosti vyjádřila v tomto šetření názor, že považuje nově příchozí občany jiných národností za problém pro Českou republiku jako celek. Časové srovnání výsledků těchto šetření ukazuje, že tendence veřejnosti přisuzovat cizincům negativní vliv na kriminalitu, resp. považovat je za zdroj problémů, je dlouhodobá, nicméně výsledky šetření v letech 2017 až 2023 ukazují na mírný, ale viditelný a zatím pokračující pokles negativního hodnocení, jak ukazují následující graf a tabulka.

Tabulka 3 a Graf 2: Cizinci jsou příčinou nárůstu kriminality

(v procentech odpovědí: souhlas / ani souhlas, ani nesouhlas / nesouhlas)

Období	III/2009	III/2011	III/2013	II/2015	III/2017	III/2019	III/2020	III/2023
% odpovědí	74/17/6	70/20/7	67/23/6	66/22/9	67/20/9	61/25/14	57/28/12	52/27/17

Pramen: Centrum pro výzkum veřejného mínění⁸

⁸ https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5632/f9/ov230502b.pdf

Stále převažující názor veřejnosti na negativní vliv cizinců na kriminalitu nebere v úvahu, že již po více let zjištěná kriminalita v ČR vykazovala klesající tendenci (s mimořádným poklesem evidované kriminality v období pandemie covidu-19, po jejímž odeznění se evidovaná kriminalita opět postupně vrací na předcovidovou úroveň). Podíl cizinců na evidované kriminalitě byl víceméně stabilní, s mírným nárůstem v letech 2022 a 2023, jak pokud jde o skutky, tak o osoby, což zhruba koresponduje s růstem počtu cizinců žijících na území ČR (bez přihlédnutí k počtu krátkodobých pobytů).

Tabulka 4: Počet stíhaných cizinců a jejich podíl na celkovém počtu spáchaných trestných činů a trestně stíhaných osob 2016–2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový počet přímo objasněných trestných činů	101 678	94 890	92 795	93 202	77 786	72 493	81 474	82 992
Celkový počet trestných činů spáchaných cizinci	8 090	8 044	7 932	8 197	6 350	6 340	8 427	9 134
Podíl cizinců na celkovém počtu TČ	7,9 %	8,5 %	8,4 %	8,7 %	8,1 %	8,7 %	10,3 %	11,0 %
Celkový počet trestně stíhaných osob	93 379	87 168	84 990	86 209	75 405	69 749	75 474	79 356
Celkový počet trestně stíhaných cizinců	7 552	7 708	7 817	8 122	6 367	6 434	7 897	9 345
Podíl cizinců na celkovém počtu stíhaných osob	8,1 %	8,8 %	9,2 %	9,4 %	8,4 %	9,2 %	10,5 %	11,8 %

Pramen: Statistiky Policie ČR a Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR

Počet zjištěných trestných činů spáchaných cizinci meziročně narostl o cca 700 trestných činů, a počet trestně stíhaných cizinců vzrostl o 1 448 osob. Procentní podíl cizinců na celkových počtech skutků vzrostl o 0,7 % a na počtu stíhaných osob o 1,3 %.

Druhy trestných činů páchaných cizími státními příslušníky jsou uvedeny v následující tabulce s pohledem na vývoj od roku 2013. Tyto údaje vycházejí z tzv. takticko-statistické klasifikace (TSK) trestných činů užívané Policií ČR.

Tabulka 5: Trestné činy spáchané cizinci 2016–2023 (počty objasněných skutků)

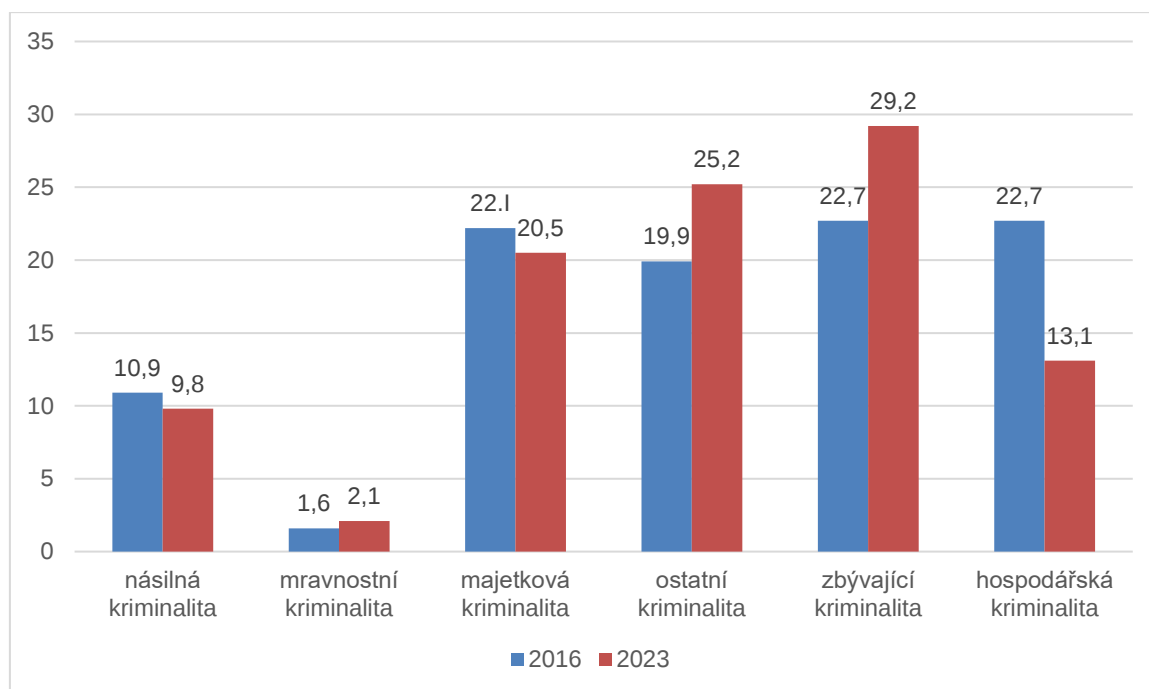
druh kriminality cizinců podle TSK	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
násilná kriminalita	882	912	890	894	744	713	873	897
vraždy	15	27	9	15	16	20	18	34
mravnostní kriminalita	128	140	139	133	16	125	145	190
majetková kriminalita	1 797	1 905	1 751	1 857	1 404	1 210	1 873	1 877
ostatní kriminalita	1 612	1 559	1 655	1 877	1 405	1 670	2 164	2 303
zbývající kriminalita	1 837	1 769	2 020	2 195	1 405	1 915	2 460	2669
hospodářská kriminalita	1 834	1 758	1 474	1 241	742	707	912	1 197
vojenské a protiústavní činy	0	1	3	0	1	0	0	1
celková kriminalita	8 090	8 044	7 932	8 197	6 350	6 340	8 427	9 134

Pramen: Statistiky Policie ČR

Z údajů k evidované a objasněné kriminalitě páchané cizinci vyplývá, že v ní nedochází v průběhu let od roku 2016 ke skokovým změnám. Pokles počtu objasněných trestných činů cizinců v letech 2020 a 2021 korespondoval s celkovým poklesem evidované kriminality v ČR v období pandemie covidu. Porovnáme-li následně zvýšené počty skutků v roce 2022 a 2023 s počty z roku 2019, tj. s posledním předcovidovým rokem, je nárůst pozorovatelný v podstatě hlavně u tzv. ostatní a zbývající kriminality. Nicméně je možné upozornit na nárůst počtu vražd a mravnostních trestných činů v roce 2023.

Následující graf uvádí podíl hlavních druhů kriminality ve srovnání let 2016 a 2023 podle skutků.

Graf 3: Struktura kriminality páchané cizinci ve srovnání let 2016 a 2023 (v %)

Pramen: Statistiky Policie ČR

Ve struktuře kriminality páchané cizinci lze, pokud jde o zastoupení hlavních druhů kriminality dle TSK, pozorovat ve srovnání výše uvedených let pokles zastoupení kriminality hospodářské, částečně i majetkové a násilné, naopak vyšší zastoupení tzv. zbývající a ostatní kriminality.⁹

Počty osob – cizinců stíhaných a vyšetřovaných za nejčastěji páchané trestné činy v roce ve srovnání let 2022 a 2023 ukazuje Tabulka 6; tato statistika také vychází z tzv. takticko-statistické klasifikace trestných činů užívané Policií ČR a uvádí stíhané osoby – cizince v počtu nad 200 osob v roce 2023.

⁹ **Ostatní kriminalita:** výtržnictví, sprejerství, ohrožování výchovy mládeže, obchodování s dětmi, zneužívání pravomoci úřední osoby, nedovolené ozbrojování. Nejčastnější v této kategorii: maření výkonu úředního rozhodnutí a trestné činy spojené s drogami – nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů, šíření toxikomanie. **Zbývající kriminalita:** trestné činy v dopravě, ublížení na zdraví z nedbalosti, týrání zvířat, účast na organizované zločinecké skupině, trestné činy spočívající v hanobení národa, rasy apod. a podněcování k nenávisti vůči skupině osob, zvyhodňování věřitele, šíření poplašné zprávy a nejčastnější ohrožení pod vlivem návykové látky a zanedbání povinné výživy.

Tabulka 6: Stíhané osoby – cizinci v ČR podle nejčastějších trestných činů (TSK), pohlaví a věku v roce 2022 a 2023

TSK - takticko-statistická klasifikace	Cizinci celkem		Členění dle pohlaví a věku 2023						
	2022	2023	Muži	Ženy	Věk do 14	15–17	18–4	35–49	nad 50
ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství (§ 274, 360)	1 569	1 713	1 658	55	0	4	805	715	189
maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 337)	1 243	1 200	1 140	60	0	1	578	497	124
dopravní nehody silniční nedbalostní (§ 143, 147, 148, 273, 274, 277, 360)	832	885	812	73	0	2	398	341	144
padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348)	273	676	648	28	0	0	454	180	43
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145-146a)	445	515	487	28	7	17	288	165	38
krádeže prosté - v obchodech (§ 205)	265	349	293	56	3	7	192	109	40
nedovolené překročení státní hranice (§ 339-341, 343)	238	345	329	16	0	0	204	121	20
zanedbání povinné výživy (§ 196)	263	303	255	48	0	0	105	174	28
nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy pro jiného (§ 283)	230	267	243	24	1	2	126	108	31
neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234)	177	227	186	41	8	7	119	67	26
výtržnictví (§ 358)	204	223	210	13	4	9	127	65	18

Pramen: Statistiky Policie ČR

Podle policejní statistiky byli tedy cizí státní příslušníci v roce 2023 stejně jako v roce 2022 nejvíce stíháni za ohrožení pod vlivem návykové látky, dále za maření výkonu úředního rozhodnutí a za nedbalostní dopravní nehody. K meziročnímu nárůstu došlo téměř u všech sledovaných trestných činů (s výjimkou maření výkonu úředního rozhodnutí), vesměs v řádu desítek. Markantní vzestup se projevil u trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny. Je ovšem třeba upozornit, že tyto údaje vycházejí z členění policejní statistiky (TSK), která odlišuje různé typy krádeží. Pokud

všechny typy krádeží rozlišené v TSK sečteme, docházíme ke zjištění, že krádež v různých formách je druhým nejčastějším důvodem stíhání osob (celkem přes 1 400 osob v roce 2023).

Mezi stíhanými osobami jednoznačně převládají muži ve věkové kategorii 18–49 let; vyšší počet žen shledáváme jen u některých trestných činů, jako jsou nedbalostní dopravní nehody a maření výkonu úředního rozhodnutí. Pouze u ohrožování výchovy dítěte se objevuje více pachatelů z řad žen. Pachatelé ve věku do 17 let jsou zastoupeni nevýznamně; deset a více pachatelů ve věku do 17 let se objevuje pouze u úmyslného ublížení na zdraví, neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, výtržnictví a dále rovněž u loupeže (23 z celkem 156 stíhaných osob), sprejerství (28 ze 75) a pohlavního zneužívání – ostatní (13 z 26).

Následující tabulka uvádí počty osob – cizinců, stíhaných v roce 2023 policií, v členění podle nejpočetněji zastoupených státních příslušností (100 a více osob za rok) a dále podle pohlaví a věku.

Tabulka 7: Policií stíhané osoby – cizinci v ČR podle státní příslušnosti v roce 2022 a dále i podle pohlaví a věku v roce 2023

Stát	Osoby celkem		Členění dle pohlaví a věku 2023						
	2022	2023	muži	ženy	Věk do 14	15–17	18–34	35–49	nad 50
Ukrajina	2 389	3 477	3 236	241	48	54	2 010	1 160	212
Slovensko	2 465	2 561	2 201	360	25	40	1 112	1 090	307
Polsko	400	425	389	36	1	0	183	176	67
Rumunsko	318	375	349	26	7	4	213	119	34
Moldavsko	408	356	340	16	0	2	211	122	22
Bulharsko	227	230	210	20	2	3	78	106	43
Vietnam	234	201	158	43	5	2	54	95	45
Gruzie	137	189	186	3	0	0	74	87	28
Německo	127	145	134	11	1	2	59	35	48
Rusko	140	139	116	23	3	2	68	36	32
Maďarsko	84	132	124	8	0	2	66	49	15

Pramen: Statistiky Policie ČR

K značnému vzestupu došlo v meziročním srovnání s rokem 2022 u Ukrajinců – o 1 012 osob, což je výhradně dáno vzestupem počtu stíhaných mužů. Údaje v této tabulce rovněž potvrzují, že trestná činnost cizích státních příslušníků v ČR je záležitostí především mužů a středních věkových kategorií i u nejpočetněji zastoupených států. Určitou výjimku tvoří vyšší zastoupení žen u Slováků, Ukrajinců a Vietnamců, tedy u nejpočetněji zastoupených skupin cizinců v ČR a věkové kategorie do 17 let u Ukrajinců a Slováků.

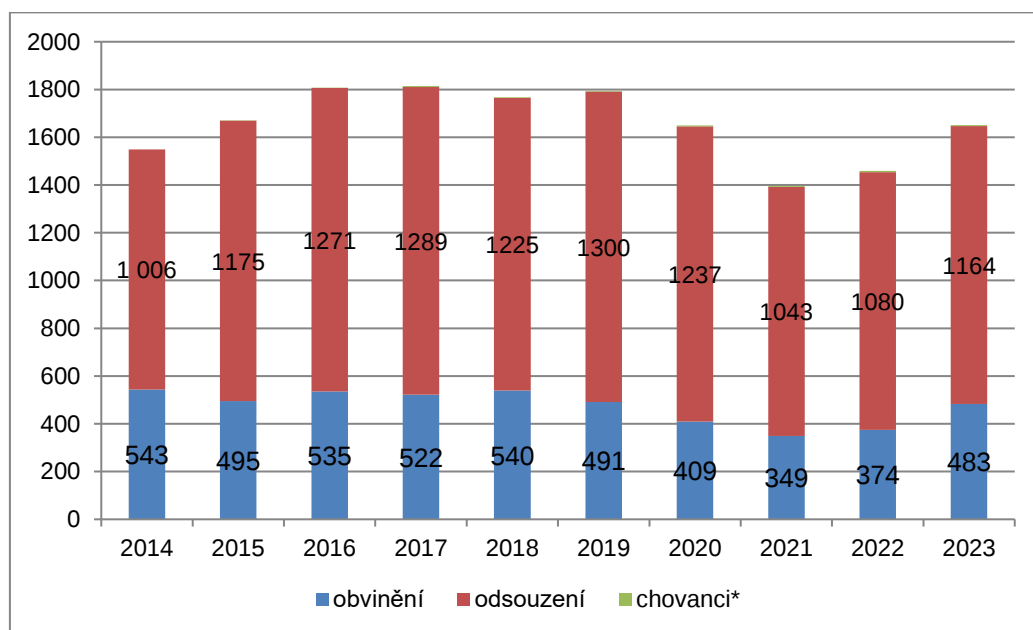
3. Cizinci ve výkonu vazby a trestu

Dalším ukazatelem kriminality cizinců jsou počty cizích státních příslušníků, nacházejících se buď ve vazbě, nebo odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody (NTOS).

Tabulka 8 a Graf 4: Počet vězněných osob cizí státní příslušnosti v letech 2014 až 2023 vždy k 31. 12.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obvinění	543	495	535	522	540	491	409	349	374	483
Odsouzení	1 006	1 175	1 271	1 289	1 225	1 300	1 237	1 043	1 080	1 164
Chovanci*	0	1	1	3	3	3	3	4	5	4
Celkem	1 549	1 670	1 807	1 814	1 768	1 794	1 649	1 396	1 459	1 651

* Chovanci – osoby umístěné v detenci

Pramen: Statistická ročenka Vězeňské služby ČR za rok 2023

Proti roku 2022 došlo u vězněných cizích státních příslušníků k nárůstu o 192 osob, kdy k nárůstu došlo u osob ve vazbě i u osob ve výkonu trestu. Zvýšený počet cizích státních příslušníků ve výkonu vazby a trestu sice koresponduje s nárůstem počtu trestných činů a stíhaných osob z řad cizinců, nicméně nedosahuje počtů před rokem 2020. Jestliže srovnáme podíl vězněných cizinců na celkovém počtu vězněných osob, pak podíl cizinců činil v roce 2014 8,3 %, v roce 2020 8,5 %, v roce 2023 8,4 %, tedy lze říci, že je relativně stabilní. Podíl cizinců na počtu osob ve vazbě činil v roce 2023 31 %, což je podíl poměrně vysoký, a ve srovnání s výše uvedenými léty rostoucí (2014 to bylo 25 %, v roce 2020 26 %). Tento relativně vysoký podíl poukazuje zřejmě na to, že u cizích státních příslušníků je vazba využívána často z důvodů, které jsou pochopitelné (viz ustanovení § 67 trestního řádu, písm. a), tedy obava, že obviněný uprchne nebo se bude skrývat).

Tabulka 9: Státy, jejichž občané jsou mezi osobami ve vazbě a ve výkonu trestu k 31. 12. 2021, 2022 a 2023 nejpočetněji zastoupeni

Stát	2021			2022			2023		
	Vazba	Výkon NTOS	Celkem	Vazba	Výkon NTOS	Celkem	Vazba	Výkon NTOS	Celkem
Slovensko	58	350	412*	60	406**	466	49	438*	491
Ukrajina	79	127	206	92	134	226	107	214	321
Vietnam	37	174	211	27	136	163	21	104	125
Polsko	28	46	74	27	51	78	30	59	89
Rumunsko	20	44	64	21	36	57	38	46	84
Moldavsko	16	23	39	23	32	55	42	41	83
Srbsko	20	44	64	16	38	54	31	29	60
Gruzie	4	12	16	13	19	32	20	29	49
Bulharsko	21	27	48	9	33	42	11	25	36
Rusko	4	30	34	6	24	30	5	20	25
Nigérie	4	12	16	3	12	15	13	12	25

* v tom 4 chovanci detence

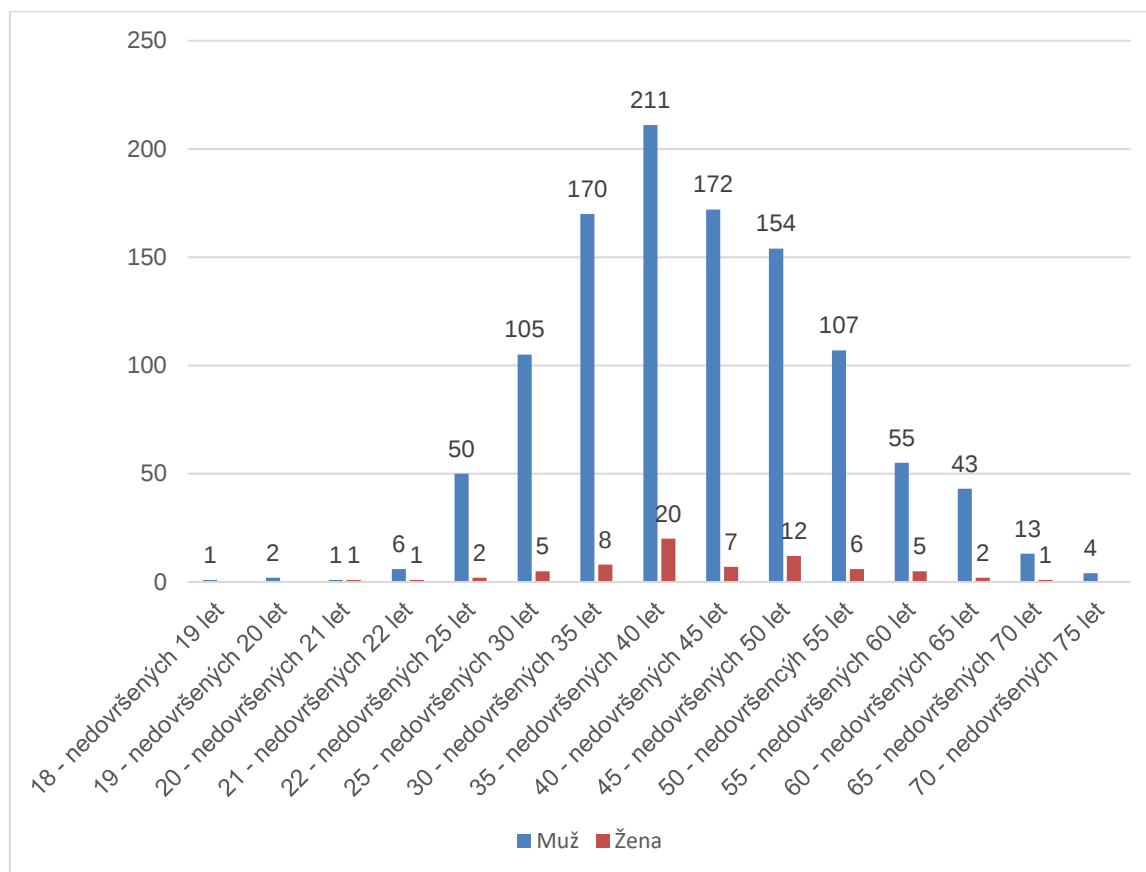
** v tom 5 chovanců detence

Pramen: Statistická ročenka Vězeňské služby ČR za rok 2021, 2022, 2023

Z údajů uvedených v tabulce vyplývá, že v počtu nad 100 osob byli v roce 2023 v ČR ve výkonu vazby a trestu zastoupeni občané Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu. Ti dohromady tvořili 56,7 % vězeňské populace cizinců, což představuje mírný pokles proti letům 2022 (58,6 %) a 2021 (59,4 %). V meziročním srovnání počty vězněných osob u Slovenska a Ukrajiny vzrostly, což platí i pro některé další státy, i když v nižších číslech; upozornit lze na nárůst počtu vězněných osob z Rumunska, Moldavska a Gruzie. Naopak poklesl počet vězněných občanů Vietnamu, což koresponduje s poklesem počtu stíhaných občanů Vietnamu. Z mimoevropských států, kromě Vietnamu, jsou ve vězeňské populaci významněji zastoupeni pouze občané Nigérie, nicméně jde o nižší počty.

Na skladbu vězeňské populace cizinců se lze podívat i z podrobnějších hledisek. Prvním z nich je složení cizinců ve výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody podle věku a pohlaví.

Graf 5: Počty cizích státních příslušníků v členění dle pohlaví a věku ve výkonu trestu odnětí svobody k 31. 12. 2023

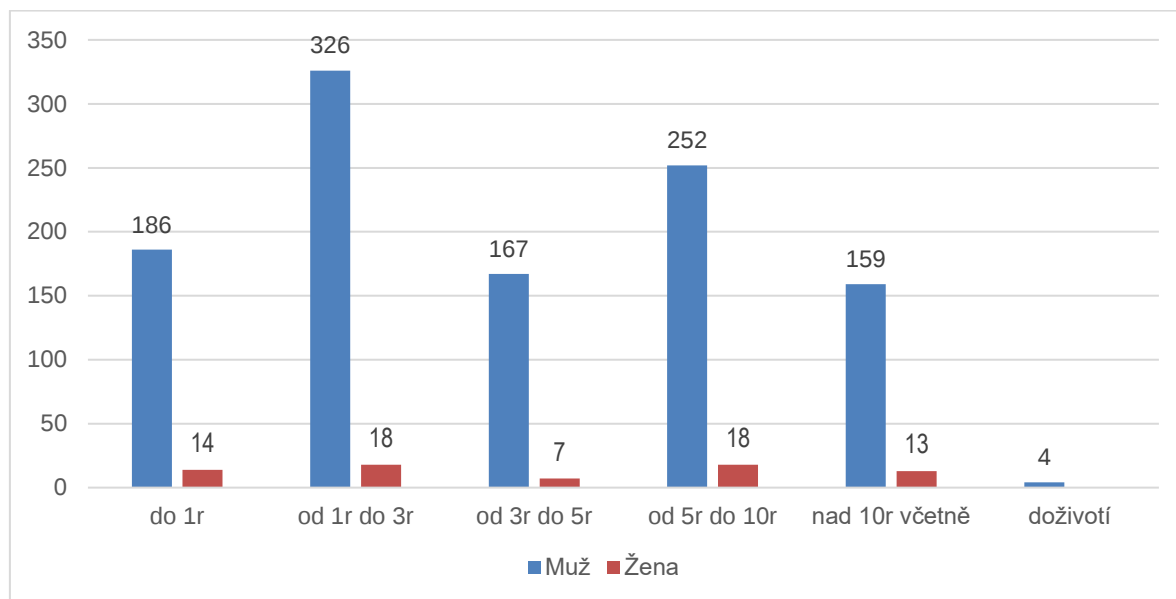

Pramen: Statistika GR Vězeňské služby ČR

Mezi cizinci odsouzenými k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody je 65 % osob ve věku 30–50 let, což je v podstatě stejný podíl jako v roce 2022 a 2021 (66 % a 67 %); osob ve věku do 22 let a nad 65 let je nadále minimum. Zastoupení žen – cizinek ve výkonu NTOS činí 6 %, což je nepatrný vzestup proti 5 % z roku 2022. Více žen je pouze mezi odsouzenými ze Slovenska (41), z Vietnamu (8) a z Ukrajiny (7). Pro srovnání: české občanky mají na celku české vězeňské populace ve výkonu NTOS podíl 8,8 % což znamená mírné navýšení proti předchozím létům: v roce 2022 to bylo 8,7 %, 2021 činil jejich podíl 8,3 % a v roce 2020 8,2 %.

Významná je také délka NTOS, ke kterému byli cizinci odsouzeni.

Graf 6: Počty odsouzených cizích státních příslušníků v členění dle délky uloženého NTOS a podle pohlaví (v kategoriích do 1 roku, do 3 let, do 5 let, do 10 let, nad 10 let a trest doživotí) k 31. 12. 2023

Pramen: Statistika GR Vězeňské služby ČR

Ve složení vězeňské populace cizinců ve výkonu trestu nepodmíněného odnětí svobody převažují osoby odsouzené ke kratším trestům odnětí svobody. Do kategorie osob odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody do 3 let spadá 46,7 % všech osob – cizinců odsouzených k NTOS (v roce 2022 to bylo 50,5 %). Do kategorie trestů ve výši 3 až 10 let spadá 38,1 % cizinců ve výkonu NTOS, v roce 2022 to bylo 36,3 %. Vyšší tresty nad 10 let odnětí svobody si odpykávalo 15,1 % odsouzených cizinců; v roce 2022 to bylo 13,8 %.

Mezi osobami odsouzenými k trestu nad 10 let včetně je nejvíce Vietnamců (celkem 45), pak Ukrajinců (29) a Slováků (27 a dva odsouzení k doživotnímu trestu).

V souhrnu lze říci, že podíl cizinců na evidované kriminalitě je zhruba roven podílu cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem na celkovém počtu obyvatel ČR, který činil v roce 2023 9,75 % (v roce 2022 činil 10,2 %). Zvýšení podílu cizinců na celkové populaci ČR ve srovnání s předchozími lety bylo v roce 2022 vyvoláno zcela mimořádnou okolností – ruskou agresí vůči Ukrajině a následně příchodem uprchlíků z Ukrajiny do ČR v počtu převyšujícím 400 tis. osob. Nárůst počtu dlouhodobě a trvale zde žijících cizinců z dalších zemí, z nichž převažují státy mimo EU, byl s výjimkou Ukrajinců spíše mírný. Naopak po období pandemie covidu-19 a s ní souvisejících omezujících opatření výrazně narostl počet krátkodobých návštěvníků ČR. Nelegální migrace ve srovnání s její zvýšenou úrovní v roce 2022 opět v roce 2023 poklesla, přičemž se jedná především o migraci tranzitní.

Počet zjištěných trestných činů spáchaných cizinci meziročně narostl o cca 700 trestných činů, a počet trestně stíhaných cizinců vzrostl o 1 448 osob. Procentní podíl cizinců na celkových počtech skutků vzrostl o 0,7 % na 11,0 % a na počtu stíhaných osob o 1,3 % na 11,8 %. Stále je ovšem třeba respektovat, že tento údaj nelze přímo komparovat s podílem cizinců na celkovém počtu populace v ČR, protože do tohoto podílu je započítán pouze počet osob – cizinců s povoleným dlouhodobým a trvalým pobytem v ČR, nikoli počty turistů a dalších krátkodobých pobytů

Struktura zjištěné kriminality cizinců je dlouhodobě relativně stabilní s určitým nárůstem kriminality tzv. ostatní a zbývající. Mezi páchanými trestnými činy nadále dominují trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky, majetková kriminalita, zejména krádeže, maření výkonu úředního rozhodnutí a nedbalostní dopravní nehody.

K značnému vzestupu počtu stíhaných osob došlo v meziročním srovnání s rokem 2022 u Ukrajinců – o 1 012 osob, což je výhradně dáno vzestupem počtu stíhaných mužů. Na druhé místo, pokud jde o počty stíhaných osob, se dostali občané Slovenska, zastoupení občanů dalších států vykazuje posuny spíše v řádu desítek. Trestná činnost cizích státních příslušníků v ČR je záležitostí především mužů a středních věkových kategorií s určitou výjimkou vyššího zastoupení žen u Slováků, Ukrajinců a Vietnamců, tedy u nejpočetněji zastoupených skupin cizinců v ČR. Podíl cizinců z islámských, případně afrických států, na páchané kriminalitě je vcelku minimální.

Občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu jsou také nejčastěji zastoupeni mezi osobami ve výkonu vazby a trestu s tím, že počty Vietnamců ve vazbě a trestu vykazují v posledních letech pokles. Podíl cizinců nacházejících se ve vazbě významně převyšuje jejich podíl mezi osobami ve výkonu

trestu a činí 31 %, zatímco celkový podíl cizinců na vězněných osobách je 8,4 %. U cizinců ve výkonu trestu odnětí svobody je 65 % osob ve věku 30–50 let; osob ve věku do 22 let a nad 65 let je nadále minimum. Zastoupení žen – cizinek ve výkonu NTOS činí 6 %.

Prameny

Český statistický úřad, [https://csu.gov.cz/pocet-cizincu-demograficke-](https://csu.gov.cz/pocet-cizincu-demograficke-udalosti?pocet=10&start=0&podskupiny=291&razeni=-datumVydani#data-a-casove-rady)

[udalosti?pocet=10&start=0&podskupiny=291&razeni=-datumVydani#data-a-casove-rady](https://csu.gov.cz/pocet-cizincu-demograficke-udalosti?pocet=10&start=0&podskupiny=291&razeni=-datumVydani#data-a-casove-rady)

Český statistický úřad, [https://csu.gov.cz/navstevnost-hromadnych-ubytovacich-](https://csu.gov.cz/navstevnost-hromadnych-ubytovacich-zarizeni?pocet=10&start=0&podskupiny=022&razeni=-datumVydani)

[zarizeni?pocet=10&start=0&podskupiny=022&razeni=-datumVydani](https://csu.gov.cz/navstevnost-hromadnych-ubytovacich-zarizeni?pocet=10&start=0&podskupiny=022&razeni=-datumVydani)

Centrum pro výzkum veřejného mínění,

https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5632/f9/ov230502b.pdf

Statistická ročenka Vězeňské služby ČR za rok 2023.

Statistika GŘ Vězeňské služby ČR.

Statistiky Policie ČR.

Zpráva Ředitelství služby cizinecké policie o nelegální migraci na území České republiky v roce 2023.